KONFERENSEN OM ANSLUTNING TILL EUROPEISKA UNIONEN – MONTENEGRO –

Bryssel den 6 november 2026 (OR. en)

AD 88/26

LIMITE

CONF-ME 39

PUBLIC

ANSLUTNINGSDOKUMENT

Ärende:	EUROPEISKA UNIONENS GEMENSAMMA STÅNDPUNKT – Kapitel 12: Livsmedelssäkerhet, veterinära och fytosanitära frågor

EUROPEISKA UNIONENS GEMENSAMMA STÅNDPUNKT

Kapitel 12: Livsmedelssäkerhet, veterinära och fytosanitära frågor

Denna ståndpunkt bygger på Europeiska unionens allmänna ståndpunkt inför anslutningskonferensen med Montenegro (AD 23/12 CONF-ME 2) och är avhängig av de förhandlingsprinciper som godkänts i denna, särskilt följande:

– Synpunkter som framförs av någon av parterna om ett kapitel i förhandlingarna ska inte på något sätt föregripa ställningstagandet i fråga om andra kapitel.

– Överenskommelser eller delöverenskommelser som uppnås under förhandlingarna om kapitel som ska behandlas successivt får inte betraktas som slutgiltiga förrän en övergripande överenskommelse har fastställts.

– De krav som anges i punkterna 24, 28, 41 och 44 i förhandlingsramen ska också tillämpas.

EU understryker att Montenegro ska fortsätta anpassningen till EU:s regelverk – och noterar att ytterligare regelverk kan komma att träda i kraft före anslutningen eller att relevant EU-lagstiftning kan komma att uppdateras – för att säkerställa dess faktiska genomförande och tillämpning och att redan före anslutningen utarbeta politik och instrument som så nära som möjligt överensstämmer med EU:s.

EU noterar att Montenegro i sin förhandlingsposition AD 4/16 REV1 CONF-ME 3 och dess addendum AD 59/26 CONF-ME 23 godtar regelverket inom kapitel 12 i dess gällande form den 30 juni 2026 och att man förklarar att landet kommer att vara redo att genomföra det senast vid anslutningen till EU, förutom för de områden där man begärt övergångsperioder.

PUBLIC

- Att till och med den 31 augusti 2030 undantas från tillämpningen av bestämmelserna om strukturkrav för vissa anläggningar inom sektorerna för kött, mjölk, fisk och ägg i förordningarna (EG) nr 852/2004 och (EG) nr 853/2004.

- Att till och med den 31 december 2030 undantas från tillämpningen av bestämmelserna om uppsamling och bearbetning av obehandlad mjölk som inte helt uppfyller kraven i förordning (EG) nr 853/2004.

Som ett generellt svar på Montenegros framställningar erinrar EU om sin allmänna förhandlingsposition att övergångsåtgärder ska utgöra undantagsfall, vara begränsade i tid och omfattning och åtföljas av en plan med klart angivna etapper för tillämpningen av regelverket. De får inte medföra ändringar av EU:s regler eller politik, störa tillämpningen av dessa eller medföra betydande snedvridning av konkurrensen.

Efter en noggrann omprövning och med beaktande av de åtgärder som ligger till grund för det regelverk och de förfaranden som krävs för ett konsekvent genomförande och verkställande av EU:s krav på livsmedelssäkerhet i Montenegro anser EU att Montenegros framställningar kan godtas, med förbehåll för de villkor och den övervakningsprocess som föreskrivs nedan.

EU anser också att anslutningsakten bör ge den rättsliga grund som krävs för att anta övergångsåtgärder när sådana är nödvändiga för att underlätta övergången från den nuvarande ordningen i Montenegro till den som följer av tillämpningen av unionens veterinära och fytosanitära bestämmelser och bestämmelser om livsmedelssäkerhet. Dessa åtgärder ska antas av kommissionen i enlighet med relevant förfarande som fastställs i tillämplig lagstiftning. Det bör vara möjligt att vidta sådana åtgärder inom tre år från dagen för anslutningen och tillämpningen av dem ska vara begränsad till denna period.

PUBLIC

Allmän livsmedelssäkerhet

EU välkomnar att en ny lag om livsmedelssäkerhet antogs i april 2026. EU noterar att Montenegro genom denna lagstiftning ytterligare anpassar sig till förordning (EG) nr 178/2002 genom att den fastställer principer och krav för alla led i produktionen och distributionen av livsmedel/foder, spårbarheten av livsmedel och foder samt livsmedels- och foderföretagares skyldigheter och ansvar. EU betonar att Montenegro ska anpassa sig ytterligare till och genomföra EU:s sekundärlagstiftning på detta område.

När det gäller **offentliga kontroller** välkomnar EU att lagen om offentlig kontroll antogs i maj 2026 som anpassning till förordning (EU) 2017/625 om offentlig kontroll och för att förbereda en anpassning av lagstiftningen till EU:s importbestämmelser. EU noterar Montenegros planer på en fullständig anpassning på detta område senast det fjärde kvartalet 2027. EU noterar också Montenegros framsteg när det gäller att inrätta och utveckla relevant administrativ kapacitet och infrastruktur för de behöriga myndigheternas offentliga kontroller i enlighet med regelverket. Detta inbegriper finansieringen av dessa längs hela livsmedelssäkerhetskedjan och vid införsel från andra länder för att säkerställa tillämpningen av livsmedels- och foderlagstiftningen och av bestämmelser om djurs hälsa och djurskydd, växtskydd och växtskyddsmedel. EU uppmanar Montenegro att lämna regelbundna lägesrapporter om ämnet fram till anslutningen, inbegripet om framstegen när det gäller standardiseringen av förfarandena för offentlig kontroll, särskilt förstärkningen av den administrativa kapaciteten, inspektionstjänsterna, laboratoriestödet och gränskontrollerna.

PUBLIC

EU noterar Montenegros beslut att uppföra och uppgradera sex gränskontrollstationer, nämligen Airport Golubovci, Božaj, Port Bar, Kula, Dobrakovo och Ilino Brdo, inom ramen för färdplanen för uppgradering och uppförande av gränskontrollstationer. EU uppmanar enträget Montenegro att slutföra uppförandet, uppgraderingen och utrustningen av sina sex gränskontrollstationer vid införselställena, så att de är fullt operativa vid anslutningen, och att lämna regelbundna uppdateringar om framstegen fram till dess att gränskontrollstationerna är operativa, inbegripet beredskapsplanerna i händelse av förseningar. EU kommer i synnerhet att övervaka Montenegros framsteg när det gäller uppförandet och utrustningen av gränskontrollstationer för levande djur, där det krävs att djurskyddskontroller genomförs. EU noterar de beredskapsplaner som ingår i uppdateringen av ovannämnda färdplan i juni 2026 i syfte att komma tillrätta med potentiella förseningar i tillhandahållandet av operativa gränskontrollstationer. EU betonar att gränskontrollstationerna måste uppfylla alla krav för införsel av djur och varor senast vid anslutningen. EU understryker att Montenegro ska lämna regelbundna lägesrapporter om gränskontrollstationernas uppförande, utrustning och operativa status fram till dess att de sex gränskontrollstationerna är fullt operativa, inbegripet minst en rapport senast i juli 2027 och en senast i december 2027. Rapporterna ska innehålla en bedömning av de sex gränskontrollstationernas operativa status, inklusive eventuella identifierade förseningar, och en uppdatering av de beredskapsscenarier som skulle kunna genomföras.

EU understryker att Montenegro måste säkerställa att alla relevanta funktioner i informationssystemet Traces används vid alla gränskontrollstationer och av alla inspektörer i enlighet med EU:s krav.

PUBLIC

När det gäller **laboratorier** noterar EU Montenegros framsteg med planerna på att utse ett nätverk av nationella referenslaboratorier för offentlig kontroll för varje EU-referenslaboratorium. EU noterar Montenegros avsikt att senast i december 2026 utse nationella referenslaboratorier och att senast i juni 2027 utse de nationella referenslaboratorier som ska vara belägna i en EU-medlemsstat. EU noterar Montenegros pågående investeringar för att uppgradera laboratoriekapaciteten genom modernisering av utrustningen och utveckling av ackrediterade metoder för nätverket av laboratorier. EU noterar den mycket detaljerade information om laboratoriekapaciteten, planerna för att utse nationella referenslaboratorier samt förekommande brister och lösningar för att åtgärda dessa som lämnades i den reviderade färdplan för nationella referenslaboratorier som ska slutföras senast i juli 2026. EU noterar att Montenegro måste fortsätta sina ansträngningar för att ha sitt nätverk av nationella referenslaboratorier för alla relevanta områden inom djurhälsa, växtskydd samt foder- och livsmedelssäkerhet i drift senast vid anslutningen. EU uppmanar enträget Montenegro att slutföra arbetet med det nationella fytosanitära referenslaboratoriet. EU betonar också vikten av att säkerställa snabb ackreditering och effektiv drift av det nationella fytosanitära referenslaboratoriet. EU förväntar sig att Montenegro lämnar regelbundna lägesrapporter fram till anslutningen, inbegripet minst en lägesrapport senast i slutet av det andra kvartalet 2027 och en annan senast i slutet av det fjärde kvartalet 2027, avseende i) de utsedda nationella referenslaboratorierna, ii) de åtgärder i färdplanen som har genomförts och ska genomföras och som syftar till att åtgärda de identifierade bristerna och iii) det nationella referenslaboratoriets uppförande, utrustning och operativa status.

EU betonar hur viktigt det är att Montenegro säkerställer ISO/IEC 17025-ackreditering för alla laboratorier som utför offentlig kontroll för att säkerställa fullständig likvärdighet med EU:s krav och formellt utser hela nätverket av officiella laboratorier och nationella referenslaboratorier i enlighet med förordning (EU) 2017/625, inbegripet tydliga mandat, fastställda befogenheter och mekanismer för operativ samordning. EU förväntar sig att Montenegro lämnar regelbundna lägesrapporter om ärendet.

PUBLIC

EU erkänner Montenegros framsteg med att få tillgång till och använda tekniskt bistånd och samarbeta med EU:s medlemsstater, för att säkerställa en omfattande täckning av analyser inom ramen för EU:s regelverk. EU förväntar sig att Montenegro fortsätter anpassningen till regelverket och det faktiska genomförandet av det på detta område.

EU noterar de uppgifter som Montenegro har lämnat om kontrollregler och särskilda kontrollregler för animaliska produkter. EU betonar vikten av att Montenegro stärker sin administrativa kapacitet att genomföra kontroller i enlighet med regelverket på detta område, eftersom det är av avgörande betydelse att kontrollsystemet är fullt operativt senast vid anslutningen.

EU noterar inrättandet av en ram för att stärka den administrativa kapaciteten och systemet för offentlig kontroll och uppmanar Montenegro att åtgärda eventuella kvarstående brister på djurskyddsområdet i samband med effektiva och riskbaserade kontroller (på gården, under transport och vid slakt).

När det gäller **den institutionella ramen** noterar EU med tillfredsställelse att Montenegro i december 2025 antog regelverket för intern organisation och systematisering av administrationen för livsmedelssäkerhet samt veterinära och fytosanitära frågor, på grundval av vilket Montenegro sedan antog den reviderade handlingsplanen för att stärka den administrativa kapaciteten på detta område den 23 juli 2026. EU uppmanar Montenegro att regelbundet rapportera om genomförandet av handlingsplanen, som föreskriver att 147 tjänstemän rekryteras fram till 2030, nämligen 26 tjänstemän 2026, 31 tjänstemän 2027 och 30 tjänstemän årligen under vart och ett av de följande tre åren. EU uppmanar Montenegro att noga följa Europeiska kommissionens rekommendationer när det gäller reglerna om opartiskhet och intressekonflikter. För att säkerställa överensstämmelse med EU:s krav beträffande dessa grundläggande principer förväntar sig EU att myndigheterna stärker de relevanta skyddsåtgärderna inom både offentlig förvaltning och delegerade tjänster. EU förväntar sig att Montenegro, två gånger om året fram till dess att handlingsplanen för administrativ kapacitet löper ut, rapporterar om de återstående mänskliga resurser som ska rekryteras och om alternativa scenarier för att åtgärda eventuella brister.

PUBLIC

Veterinära frågor

När det gäller djurhälsa välkomnar EU Montenegros antagande av den nya lagen om djurhälsa i juni 2026, som är en anpassning till förordning (EU) 2016/429 och utgör rättslig grund för ytterligare anpassning till EU:s lagstiftning inom denna ram. EU noterar att lagen kommer att träda i kraft 2027 och uppmanar enträget Montenegro att fortsätta att anpassa sin lagstiftning och genomföra relevant djurhälsolagstiftning enligt denna och andra ramar och samtidigt säkerställa full överensstämmelse med och ett effektivt genomförande av regelverket på detta djurhälsoområde vid anslutningen.

EU uppmanar enträget Montenegro att säkerställa ett effektivt genomförande av kommissionens delegerade förordning (EU) 2020/689 om komplettering av förordning (EU) 2016/429 vad gäller bestämmelser om övervakning, utrotningsprogram och sjukdomsfri status för brucellos och tuberkulos, som är grundläggande för djurhälsoområdet och sektorn för obehandlad mjölk och för att uppgradera berörda anläggningar så att de uppfyller EU:s hygienkrav. EU förväntar sig att Montenegro rapporterar om genomförandet inom detta område två gånger om året fram till anslutningen. EU förväntar sig framför allt att Montenegro lägger fram tydliga och kontrollerbara bevis på att annan offentlig verksamhet som rör djurhälsa genomförs effektivt i praktiken och kan säkerställa snabb upptäckt och verkningsfulla insatser mot djurhälsorisker inom hela territoriet, inbegripet information om behöriga myndigheter, ansvarsfördelning, förfaranden och resurser för genomförandet av offentlig verksamhet på detta område.

EU betonar vikten av att full överensstämmelse med och genomförande av regelverket ska ha uppnåtts vid anslutningen när det gäller djurskydd, inbegripet på gården, under transport och vid tidpunkten för avlivning. Detta är avgörande för att trygga allmänhetens förtroende för livsmedelsproduktionen, tillgodose EU-medborgarnas förväntningar på höga djurskyddsstandarder och säkerställa rättvis konkurrens för de nuvarande medlemsstaternas producenter på den inre marknaden.

EU noterar Montenegros utbildnings- och kapacitetsuppbyggnadsplan för offentlig kontroll på djurskyddsområdet för perioden 2026–2030. Dessutom uppmanar EU Montenegro att gå vidare med anpassningen till och inleda genomförandet av den nya förordningen om djurskydd för hundar och katter samt deras spårbarhet av den 17 juni 2026, som kommer att börja tillämpas i mitten av 2028.

PUBLIC

EU understryker att Montenegro ännu inte har anpassat sig till genomförandeförordning (EU) 2023/372 om fartyg för djurtransport, offentlig kontroll och utförselställen samt delegerad förordning (EU) 2023/842 om offentlig kontroll av djurskydd på fartyg för djurtransport och uppmanar Montenegro att anpassa sin lagstiftning som planerat senast det fjärde kvartalet 2026. EU noterar att ett konsekvent genomförande av standarderna för djurskydd under transport, på gården och vid tidpunkten för slakt fortfarande är ett område som kan förbättras. Det krävs insatser för att säkerställa efterlevnad och effektiva riskbaserade offentliga kontroller av djurskyddet på det området, bland annat genom att säkerställa att det finns tillräckligt med utbildad personal med ansvar för djurskydd. EU uppmanar därför Montenegro att vederbörligen genomföra sin utbildnings- och kapacitetsuppbyggnadsplan för offentlig kontroll på djurskyddsområdet för perioden 2026–2030 för att senast vid anslutningen uppnå en tillräcklig genomförandegrad. EU uppmanar Montenegro att rapportera om det faktiska genomförandet inom detta område två gånger om året fram till anslutningen.

EU noterar den information som Montenegro lämnat och de framsteg som gjorts när det gäller registrering av relevanta anläggningar samt identifiering och registrering av djur. EU uppmanar Montenegro att snarast ta itu med eventuella kvarstående brister i registreringen av anläggningar som håller djur, godkännandet av vissa anläggningar som håller djur samt den identifiering och registrering av djur som behövs för kontroller på alla nivåer, inbegripet för hantering av sjukdomar. EU betonar vikten av att Montenegro vid anslutningen har uppnått full överensstämmelse med regelverket på detta område.

EU noterar den information som Montenegro lämnat om avelsteknisk lagstiftning och understryker vikten av att vid Montenegros anslutning till EU ha uppnått full anpassning till regelverket på detta område, såsom förordning (EU) 2016/1012.

EU noterar att ovanstående åtgärder **uppfyller kraven i det andra och det tredje avslutningsriktmärket** enligt EU:s gemensamma ståndpunkt (AD 17/16 CONF-ME8/**16**) som kräver att Montenegro visar sin kapacitet och förmåga att fullt ut genomföra regelverket enligt detta kapitel vid anslutningen till EU. EU uppmanar enträget Montenegro att regelbundet rapportera om utvecklingen och de åtgärder som vidtagits när det gäller genomförandet av offentliga kontroller och understryker att Montenegro förväntas fortsätta att säkerställa genomförandet på detta område vid anslutningen till EU.

PUBLIC

Utsläppande på marknaden av livsmedel, foder och animaliska biprodukter

När det gäller **biosäkerhet** välkomnar EU att Montenegro i februari 2026 antog en lag om hantering av animaliska biprodukter. EU välkomnar också Montenegros antagande av förordningen om livsmedelshygien i maj 2026 och det planerade antagandet av förordningen om särskilda hygienkrav för livsmedel av animaliskt ursprung under det fjärde kvartalet 2026. EU noterar de uppgifter som Montenegro har lämnat om regler för livsmedelshygien och framstegen med bedömningen av anläggningar som producerar livsmedel och foder av animaliskt och icke-animaliskt ursprung. EU noterar de uppgifter som Montenegro lämnat om särskilda regler för produkter av animaliskt ursprung och de framsteg som gjorts med ytterligare anpassning till regelverket på detta område.

EU noterar planen för hantering av animaliska biprodukter som inte är avsedda att användas som livsmedel, senast uppdaterad i april 2026. Enligt den planen har Montenegro åtagit sig att senast vid anslutningen ha inrättat ett system för säker insamling och säkert bortskaffande av animaliska biprodukter som är förenligt med EU:s regler, inbegripet anläggning av nedgrävningsplatser och uppsamlingscentraler samt transport av relevanta animaliska biprodukter till grannländer. Dessutom har Montenegro åtagit sig att uppföra en bearbetningsanläggning för vissa animaliska biprodukter senast den 1 januari 2031. EU betonar att Montenegro ska fortsätta sina ansträngningar för att genomföra planen för hantering av animaliska biprodukter, med särskilt fokus på de kvarstående genomförandesvårigheterna när det gäller samarbetet med andra länder i regionen om eventuell export av vissa animaliska biprodukter från Montenegro. EU förväntar sig att Montenegro rapporterar om genomförandet av planen för hantering av animaliska biprodukter före anslutningen och därefter rapporterar om uppförandet av en bearbetningsanläggning minst två gånger om året fram till februari 2031. EU kommer att noga övervaka framstegen med inrättandet av ett system för säker insamling och säkert bortskaffande av animaliska biprodukter, inbegripet kategorisering och övervakning av alla livsmedelsanläggningar och anläggningar för biprodukter. EU noterar också de åtgärder som Montenegro har vidtagit för att uppgradera sina anläggningar för produkter av animaliskt ursprung. EU noterar de uppgifter som Montenegro lämnat och de framsteg som gjorts och fortsätter att övervaka framstegen med anpassningen på området animaliska biprodukter.

PUBLIC

De åtgärder som Montenegro lagt fram **uppfyller kravet i det första avslutningsriktmärket** enligt EU:s gemensamma ståndpunkt (AD 17/16 CONF-ME 8) som kräver att Montenegro visar sin kapacitet och förmåga att fullt ut genomföra regelverket enligt detta kapitel vid anslutningen till EU. EU betonar dock samtidigt vikten av att de brister som konstaterats har åtgärdats senast vid anslutningen och uppmanar Montenegro att påskynda processen med att uppgradera sina anläggningar.

EU betonar att tillämpningen av flexibilitetsåtgärder enligt förordning (EG) nr 852/2004 och förordning (EG) nr 853/2004 inte bör leda till ojämlika konkurrensvillkor, eftersom detta indirekt skulle kunna påverka den inre marknadens funktion. Sådana åtgärder bör vara proportionella och vederbörligen motiverade och inte användas för att åtgärda strukturella brister, försena nödvändiga investeringar eller godkänna anläggningar som inte uppfyller de grundläggande hygienkraven.

Montenegro påminns dessutom om att vid anslutningen kommer alla nationella tekniska föreskrifter som antas på detta område att omfattas av anmälningsförfarandet enligt direktiv (EU) 2015/1535 (TRIS). Detta förfarande säkerställer öppenhet och gör det möjligt för EU och medlemsstaterna att bedöma om utkast till nationella åtgärder skulle kunna medföra omotiverade hinder för den inre marknaden.

När det gäller **bestämmelser om livsmedelssäkerhet** och särskilda bestämmelser välkomnar EU Montenegros antagande av förordningen om material avsedda att komma i kontakt med livsmedel i april 2026 och noterar Montenegros plan att ändra sin lagstiftning om livsmedelstillsatser, enzymer, kosttillskott, nya livsmedel och aromer senast det fjärde kvartalet 2026. När det gäller främmande ämnen välkomnar EU antagandet av Montenegros förordning om gränsvärden för främmande ämnen i maj 2026. EU uppmanar Montenegro att fortsätta sin anpassning till regelverket och det faktiska genomförandet av detta samt att säkerställa den kapacitet som behövs för administration och kontroll.

PUBLIC

EU noterar de uppgifter som Montenegro lämnat om bestämmelser om livsmedelssäkerhet som omfattar snabbfrysta livsmedel och joniserande strålning. EU uppmanar Montenegro att fortsätta sin anpassning till regelverket och det faktiska genomförandet av detta samt att säkerställa den kapacitet som behövs för administration och kontroll.

EU noterar de uppgifter som Montenegro lämnat om särskilda bestämmelser om foder, som omfattar fodertillsatser, foderblandningar, foderråvaror, främmande ämnen, foder avsett för näringsbehov, vissa produkter som används i djurfoder och foder som innehåller läkemedel. EU uppmanar Montenegro att fortsätta sin anpassning till regelverket och det faktiska genomförandet av detta samt att säkerställa den kapacitet som behövs för administration och kontroll.

Fytosanitära frågor

När det gäller växtskydd och växtförökningsmaterial välkomnar EU Montenegros antagande av sin lag om växtskydd i mars 2026, vilken innebär en anpassning till förordning (EU) 2016/2031, som utgör den rättsliga ramen för inrättandet av ett växtskyddssystem. EU uppmanar Montenegro att regelbundet lämna information om utvecklingen på lagstiftningsområdet och uppmanar enträget landet att fortsätta genomförandet av sekundär- och tertiärlagstiftningen, särskilt i fråga om förteckningen över karantänskadegörare och importkrav, de fleråriga inventeringsprogrammen och de årliga inventeringsrapporterna, för att säkerställa tidig upptäckt och utrotning av EU-karantänskadegörare och ett fungerande system med växtpass, för att säkerställa att växterna förflyttas i enlighet med tillämpliga krav i Montenegro.

EU förväntar sig att Montenegro slutför utvecklingen av det nya fytosanitära informationssystemet för registrering, analys och utbyte av uppgifter som samlats in under offentlig kontroll och övervakning senast det fjärde kvartalet 2026. EU understryker att det fytosanitära informationssystemet bör vara fullt operativt och användas på ett ändamålsenligt sätt för att stödja offentlig kontroll och övervakning.

PUBLIC

I detta avseende noterar EU Montenegros plan att lägga fram det fleråriga inventeringsprogrammet för 2027–2037 senast den 31 oktober 2026 och att se över de relevanta regelböckerna för att undanröja eventuell överlappning med lagen om växtskydd när det gäller beredskapsplaner för specifika skadegörare och växtpass. EU betonar också vikten av att i god tid lägga fram, anta och på ett ändamålsenligt sätt genomföra det fleråriga inventeringsprogrammet för 2027–2037.

När det gäller kvaliteten på utsäde och annat växtförökningsmaterial, inbegripet skogsodlingsmaterial, noterar EU Montenegros framsteg och åtgärder för att anpassa och genomföra sekundär- och tertiärlagstiftningen på detta område. Särskilt viktigt är det att Montenegro har inrättat ett fungerande system för certifiering och kontroll av utsäde och annat växtförökningsmaterial. EU understryker att Montenegro också måste vara redo att tillämpa respektive protokoll för testning av nya sorter, anpassa sig till EU:s regler om förfaranden för sortregistrering och ha provningscentrum som bemyndigats av CPVO (Gemenskapens växtsortsmyndighet) eller tillgång till provningscentrum i andra medlemsstater för att utföra testning av sorter.

När det gäller skogsodlingsmaterial förväntar sig EU dessutom att Montenegro har ett fungerande system för godkännande av frökällor och certifiering av därav framställt skogsodlingsmaterial som ska saluföras i enlighet med respektive EU-regler. Inom alla dessa sektorer måste Montenegro säkerställa ett effektivt system för offentlig tillsyn av yrkesmässiga aktörer. EU noterar uppgifterna från Montenegro om landets medlemskap i Internationella unionen för skydd av växtförädlingsprodukter (UPOV).

När det gäller bekämpningsmedel välkomnar EU antagandet i april 2026 av den nya lagen om växtskyddsmedel, i linje med förordning (EG) nr 396/2005, och noterar att det inte förekommer någon produktion av växtskyddsmedel i Montenegro. EU uppmanar enträget Montenegro att förbättra sitt system för godkännande av växtskyddsmedel och/eller ömsesidigt erkännande av godkännanden som beviljats av andra EU-medlemsstater, i enlighet med förordning (EG) nr 1107/2009, och för övervakning av bekämpningsmedelsrester i livsmedel och foder. EU uppmanar också Montenegro att senast vid anslutningen ha inrättat institutionell kapacitet för genomförandet av dessa EU-system i den form som är lämpligast för Montenegro.

PUBLIC

När det gäller laboratorier noterar EU Montenegros avsikt att utse nationella referenslaboratorier senast i december 2026 för laboratorier som är belägna på Montenegros territorium och senast i juni 2027 för laboratorier som är belägna i en EU-medlemsstat. EU uppmanar enträget Montenegro att samarbeta med ackrediterade laboratorier för bedömning av beredningar av växtskyddsmedel och att genomföra rekommendationerna i *Gap Analysis of CETI Laboratory Capacities in relation to Pesticide Residues and Plant Protection Product Formulations in Montenegro*, i enlighet med förordning (EU) 2017/625.

EU uppmanar Montenegro att säkerställa kontinuitet i och vidareutveckling av sin politiska ram för hållbar användning av växtskyddsmedel utöver den nuvarande nationella handlingsplanen för perioden 2021–2026, i enlighet med direktiv 2009/128/EG.

När det gäller genetiskt modifierade organismer noterar EU Montenegros ansträngningar och uppmanar landet att säkerställa att dess administrativa strukturer gör det möjligt att systemet kan genomföras effektivt i praktiken. EU understryker behovet av att Montenegro säkerställer en fullständig anpassning till EU:s regelverk om genetiskt modifierade organismer, inbegripet genomförande och tillämpning, senast vid anslutningen, framför allt när det gäller administrativ, institutionell och teknisk kapacitet samt laboratoriekapacitet för att säkerställa ett verkningsfullt genomförande av det. EU noterar Montenegros plan att ingå avtal med nationella laboratorier i EU:s medlemsstater för testning av genetiskt modifierade organismer.

När det gäller internationella fytosanitära avtal på områden som omfattas av unionens exklusiva befogenhet ska Montenegro vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa anpassning till unionens ståndpunkt före anslutningen.

PUBLIC

EU noterar Montenegros begäran om en övergångsperiod till och med den 31 augusti 2030 för anläggningar inom sektorerna för kött, mjölk, ägg och fisk som inte kommer att uppfylla strukturkraven enligt förordningarna (EG) nr 852/2004 och (EG) nr 853/2004 vid Montenegros anslutning till EU. EU anser att den begärda övergångsperioden kan godtas men understryker att under övergångsperioden kommer produkter från sådana anläggningar inte att släppas ut på marknaden i andra medlemsstater och kommer endast att släppas ut på marknaden i Montenegro och på marknaderna i tredjeländer i enlighet med artikel 12 i förordning (EG) nr 178/2002. EU understryker också att en sådan åtgärd endast kan tillämpas för strukturkrav och anläggningar som omfattas av artikel 12 och att dessa anläggningar inte kommer att tillåtas att saluföra sina produkter i andra EU-medlemsstater. Övergångsperioden måste inskränkas till och med den 31 augusti 2030 och får endast gälla ett tydligt definierat och begränsat antal anläggningar som behöver ytterligare tid för att slutföra sin uppgradering. Vid utgången av övergångsperioden ska anläggningar som inte uppfyller kraven upphöra med sin verksamhet. För att säkerställa effektiv åtskillnad och spårbarhet ska produkter från dessa anläggningar vara försedda med ett särskilt identifieringsmärke som ska fastställas och införas i tillräckligt god tid före anslutningen.

PUBLIC

EU noterar Montenegros begäran om en övergångsperiod till och med den 31 december 2030 för leveranser av obehandlad mjölk som inte uppfyller hygienkraven enligt förordning (EG) nr 853/2004. EU anser att den begärda övergångsperioden kan godtas men understryker att under övergångsperioden kommer produkter från obehandlad mjölk inte att släppas ut på marknaden i andra medlemsstater och kommer endast att släppas ut på marknaden i Montenegro och på marknaderna i tredjeländer i enlighet med artikel 12 i förordning (EG) nr 178/2002. EU betonar att anläggningarnas överensstämmelse med regelverket är av grundläggande betydelse för att säkerställa den inre marknadens funktion och för att garantera en hög skyddsnivå. Under denna period ska mjölk från sådana anläggningar som inte uppfyller kraven samlas upp separat och uteslutande användas för framställning av mjölkprodukter som endast släpps ut på marknaden på Montenegros territorium eller på marknaderna i tredjeländer i enlighet med artikel 12 i förordning (EG) nr 178/2002. För att säkerställa effektiv åtskillnad och spårbarhet ska dessa produkter vara försedda med ett särskilt identifieringsmärke som ska fastställas och införas i tillräckligt god tid före anslutningen. EU erinrar om att Montenegro i god tid före anslutningen ska meddela antalet anläggningar som berörs av båda övergångsperioderna. Dessutom understryker EU att Montenegro senast ett år före anslutningen ska meddela spårbarhetsåtgärderna och identifieringsmärkena för de berörda produkterna.

PUBLIC

EU uppmanar Montenegro att fortsätta att visa framsteg med anpassningen till och genomförandet av det relevanta EU-regelverket. Detta mål kan inte uppnås förrän besättningar eller anläggningar officiellt konstaterats vara fria från bovin tuberkulos och brucellos. Att uppnå denna status är därför en väsentlig och slutlig förutsättning för utsläppande på marknaden av obehandlad mjölk, även i fall där produkter som inte uppfyller kraven endast får släppas ut på den inhemska marknaden. Undantag, traditionella metoder, testsystem eller övergångsbestämmelser kan inte ersätta detta krav. I detta sammanhang kommer ett effektivt genomförande av kommissionens delegerade förordning (EU) 2020/689 om komplettering av förordning (EU) 2016/429 vad gäller bestämmelser om övervakning, utrotningsprogram och sjukdomsfri status för brucellos och tuberkulos att vara avgörande för att säkerställa framsteg mot efterlevnad av EU:s regelverk.

* * *

Mot bakgrund av ovanstående överväganden konstaterar EU att **detta kapitel för närvarande inte kräver några ytterligare förhandlingar**.

Övervakningen av framstegen när det gäller anpassning till och genomförande av EU:s regelverk kommer att fortsätta under hela förhandlingsprocessen. EU understryker att särskild uppmärksamhet kommer att ägnas åt övervakningen av alla ovannämnda specifika frågor i syfte att säkerställa Montenegros administrativa kapacitet, dess förmåga att genomföra och tillämpa regelverket i detta kapitel samt slutförandet av anpassningen av lagstiftningen. Särskild uppmärksamhet måste ägnas åt kopplingarna mellan detta kapitel och andra förhandlingskapitel. En slutlig bedömning av hur Montenegros lagstiftning överensstämmer med EU:s regelverk samt av landets genomförandeförmåga kan göras först i ett senare skede av förhandlingarna. Utöver all den information som EU kan begära inför förhandlingarna om detta kapitel, som ska lämnas till anslutningskonferensen, uppmanar EU Montenegro att regelbundet förse stabiliserings- och associeringsrådet med detaljerad skriftlig information om framstegen med genomförandet av regelverket och med förstärkningen av den administrativa kapaciteten.

PUBLIC

Mot bakgrund av samtliga ovanstående överväganden kommer EU vid behov att återkomma till detta kapitel vid en lämplig tidpunkt.

EU noterar att Montenegro i sin förhandlingsposition AD 4/16 REV1 CONF-ME 3 och dess addendum AD 59/26 CONF-ME 23 godtar regelverket inom kapitel 12 i dess gällande form den 30 juni 2026 och att man förklarar att landet kommer att vara redo att genomföra det senast vid anslutningen till EU, förutom för de områden där man begärt övergångsperioder.

EU erinrar också om att regelverket kan komma att kompletteras mellan den 30 juni 2026 och anslutningsdagen.

PUBLIC

BILAGA II

till det reviderade utkastet till gemensam ståndpunkt om kapitel 12

(Livsmedelssäkerhet, veterinära och fytosanitära frågor)

Rättslig bilaga

Akt om villkoren för Republiken Montenegros anslutning och om anpassning av fördraget om Europeiska unionen, fördraget om Europeiska unionens funktionssätt och fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen

DEL [XXX]

TILLFÄLLIGA BESTÄMMELSER

AVDELNING [XX] – ÖVRIGA BESTÄMMELSER

Artikel [XX]

Om det krävs övergångsbestämmelser för att underlätta övergången från den nuvarande ordningen i Montenegro till den som följer av tillämpningen av unionens veterinära och fytosanitära bestämmelser och bestämmelser om livsmedelssäkerhet, ska sådana bestämmelser antas av kommissionen i enlighet med det relevanta förfarande som fastställs i den tillämpliga lagstiftningen. Dessa bestämmelser ska antas inom tre år från anslutningsdagen och tillämpningen ska begränsas till denna period.

PUBLIC

BILAGA [XX]

Förteckning enligt artikel [XX] i anslutningsakten: övergångsbestämmelser

[X]. LIVSMEDELSSÄKERHET, VETERINÄRA OCH FYTOSANITÄRA FRÅGOR

I. ANLÄGGNINGAR (KÖTT, MJÖLK, FISK OCH ÄGG)

32004 R 0852: Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 852/2004 av den 29 april 2004 om livsmedelshygien (EUT L 139, 30.4.2004, s. 1).

32004 R 0853: Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 853/2004 av den 29 april 2004 om fastställande av särskilda hygienregler för livsmedel av animaliskt ursprung (EUT L 139, 30.4.2004, s. 55).

1. Till och med den 31 augusti 2030 ska, på de villkor som anges i punkterna 3–6, de strukturkrav som fastställs i följande inte tillämpas på anläggningar som är förtecknade i enlighet med punkt 2 inom sektorerna för kött, mjölk, fisk och ägg i Montenegro:

   a) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 852/2004:

      – bilaga II, kapitel II.

   b) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 853/2004:

      – bilaga III, avsnitt I, kapitlen II och III,

      – bilaga III, avsnitt II, kapitlen II och III,

PUBLIC

– bilaga III, avsnitt V, kapitel I,

– bilaga III, avsnitt VIII, kapitel III,

– bilaga III, avsnitt IX, kapitlen I och II,

– bilaga III, avsnitt X, kapitlen I och II.

2. Kommissionen ska i god tid före anslutningen upprätta förteckningen över de anläggningar som avses i punkt 1. Förteckningen ska offentliggöras och innehålla varje anläggnings namn och adress.

3. Produkter med ursprung i dessa anläggningar ska endast släppas ut på den nationella marknaden i Montenegro eller på marknaderna i tredjeländer i enlighet med tillämplig unionslagstiftning eller användas för vidare bearbetning i sådana anläggningar i Montenegro som också omfattas av punkt 1, oberoende av datum för saluföringen.

4. Produkter från dessa anläggningar ska vara försedda med ett annat kontroll- eller identifieringsmärke än det som föreskrivs i artikel 5 i förordning (EG) nr 853/2004. Senast ett år före anslutningsdagen ska en tydlig beskrivning av detta kontroll- eller identifieringsmärke lämnas till kommissionen.

5. De behöriga myndigheterna i Montenegro ska säkerställa att de kontroll- eller identifieringsmärken som avses i punkt 4 endast används för de produkter som de är avsedda för och att de är skyddade mot bedräglig eller otillåten användning.

6. Punkterna 3 och 4 gäller också alla produkter med ursprung i integrerade anläggningar för kött, mjölk, fisk eller ägg där en del av anläggningen omfattas av punkt 1.

PUBLIC

7. Montenegro ska fortlöpande övervaka genomförandet av det nationella programmet för uppgradering av anläggningar och två gånger om året förse kommissionen med en plan för arbetet med detta. Montenegro ska säkerställa att det utarbetas en separat uppgraderingsplan för var och en av dessa anläggningar med tidsfrister för korrigering av strukturkraven. Planen ska på begäran tillhandahållas kommissionen.

8. Montenegro ska säkerställa att alla anläggningar som på dagen för anslutning inte helt och hållet uppfyller kraven i unionens regelverk för livsmedelssäkerhet upphör med sin verksamhet, såvida de inte omfattas av bestämmelserna för denna övergångsåtgärd.

9. Kommissionen får anta detaljerade tillämpningsföreskrifter för att säkerställa att den ovannämnda övergångsordningen fungerar smidigt i enlighet med det förfarande som avses i artikel 14.2 i förordning (EG) nr 852/2004 respektive artikel 12.2 i förordning (EG)nr 853/2004.

II. BEARBETNING AV MJÖLK SOM INTE UPPFYLLER KRAVEN

32004 R 0853: Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 853/2004 av den 29 april 2004 om fastställande av särskilda hygienregler för livsmedel av animaliskt ursprung (EUT L 139, 30.4.2004, s. 55).

1. Mjölkbearbetningsanläggningar i Montenegro får till och med den 31 december 2030 ta emot leveranser av obehandlad mjölk som inte uppfyller kraven i avsnitt IX kapitel I del III punkt 3 a i bilaga III till förordning (EG) nr 853/2004.

2. Till och med den 31 december 2030 får mjölkbearbetningsanläggningar i Montenegro fortsätta att bearbeta både mjölk som uppfyller kraven och mjölk som inte gör det på samma produktionslinje, förutsatt att den mjölk som uppfyller kraven och den mjölk som inte gör det hålls åtskilda från uppsamlingsstället fram till slutproduktstadiet, inbegripet på gården och under transport, mottagning, lagring och bearbetning, och att sådan bearbetning utförs i separata produktionsomgångar efter bearbetning av mjölk som uppfyller kraven, äger rum under åtskillnad och omfattas av förfaranden som säkerställer att ingen korskontaminering sker.

PUBLIC

3. Utan att det påverkar tillämpningen av punkt 1 ska mjölkbearbetningsanläggningar uppfylla de unionskrav som är tillämpliga på anläggningar, inbegripet tillämpningen av de principer för faroanalys och kritiska styrpunkter (HACCP) som avses i artikel 5 i förordning (EG) nr 852/2004, och visa sin förmåga att uppfylla följande villkor, bland annat genom att identifiera den produktionslinje och de separata produktionsomgångar som används för bearbetningen av mjölk som inte uppfyller kraven.

PUBLIC

De aktörer som driver dessa anläggningar ska

a) säkerställa effektiv åtskillnad mellan mjölk som uppfyller kraven och mjölk som inte gör det, från uppsamlingen fram till slutproduktstadiet, inbegripet på gården och under transport, mottagning, lagring, bearbetning och distribution av slutprodukterna, inbegripet separata uppsamlingsvägar för mjölk, separat lagring och behandling av mjölk som uppfyller kraven och mjölk som inte gör det, särskild förpackning och märkning av produkter som härrör från mjölk som inte uppfyller kraven samt separat lagring av sådana produkter,

b) fastställa förfaranden som säkerställer att råvaror och produkter kan spåras, inbegripet dokumentation av produktförflyttningar och redovisning av obehandlad mjölk som uppfyller kraven och av obehandlad mjölk som inte gör det samt avstämning av dessa mot de kategorier och kvantiteter av produkter som produceras,

c) säkerställa att all obehandlad mjölk som inte uppfyller kraven värmebehandlas vid minst 71,7 °C i 15 sekunder eller genomgår en annan behandling som ger en likvärdig säkerhetsnivå,

d) säkerställa att de kontroll- eller identifieringsmärken som avses i punkt 6 endast används för de produkter som de är avsedda för och att de är skyddade mot bedräglig eller otillåten användning.

4. De behöriga myndigheterna i Montenegro ska

   a) säkerställa att driftsledaren eller chefen på varje berörd anläggning vidtar alla åtgärder som krävs för en korrekt efterlevnad av interna förfaranden för separation av mjölk,

   b) genomföra provningar och oanmälda kontroller beträffande efterlevnaden av kravet på separation av mjölk, och

   c) genomföra provningar i godkända laboratorier på alla obehandlade och färdiga produkter för att kontrollera om de uppfyller kraven i avsnitt IX kapitel II i bilaga III till förordning (EG) nr 853/2004, inbegripet de mikrobiologiska kriterierna för mjölkbaserade produkter.

5. Mjölkprodukter framställda av mjölk som inte uppfyller kraven får endast

   a) släppas ut på den nationella marknaden i Montenegro oberoende av saluföringsdatum, eller,

   b) släppas ut på marknaderna i tredjeländer i enlighet med relevant unionslagstiftning.

6. Mjölkprodukter framställda av mjölk som inte uppfyller kraven ska vara försedda med ett annat identifieringsmärke än det som föreskrivs i artikel 5 i förordning (EG) nr 853/2004. Senast ett år före anslutningsdagen ska en tydlig beskrivning av detta märke lämnas till kommissionen.

7. Produkter som är baserade på obehandlad mjölk som uppfyller kraven och som bearbetas på en separat produktionslinje får saluföras som produkter som uppfyller kraven förutsatt att alla villkor rörande åtskiljande av produktionslinjer bibehålls.

PUBLIC

8. Montenegro ska säkerställa att obehandlad mjölk gradvis kommer att uppfylla tillämpliga EU-krav och kontinuerligt övervaka genomförandet av det nationella programmet för förbättring av kvaliteten på obehandlad mjölk samt årligen lämna en rapport till kommissionen om de framsteg som gjorts när det gäller att säkerställa att mjölkgårdarna uppfyller kraven i förordning (EG) nr 853/2004.

Den första årliga rapporten ska lämnas till kommissionen senast den 31 december 2028, och den andra årliga rapporten ska lämnas senast den 31 december 2029. Följande formulär ska användas för dessa rapporter.

Område	Totalt antal mjölkgårdar 31.12.2028	Antal mjölkgårdar med mjölk som inte uppfyller kraven* 31.12.2028	% gårdar som inte uppfyller kraven* av det totala antalet 31.12.2028	Total volym mjölk som inte uppfyller kraven 31.12.2028	% av den totala volymen mjölk som inte uppfyller kraven 31.12.2028	Totalt antal mjölkgårdar 31.12.2029	Antal mjölkgårdar med mjölk som inte uppfyller kraven* 31.12.2029	% gårdar som inte uppfyller kraven* av det totala antalet 31.12.2029	Total volym mjölk som inte uppfyller kraven 31.12.2029	% av den totala volymen mjölk som inte uppfyller kraven 31.12.2029

* Kravuppfyllelsen avser överensstämmelse med tillämpliga gränsvärden för totalt antal bakterier och somatiskt celltal, fastställda med hjälp av det rullande geometriska medelvärdet under de relevanta bedömningsperioder som anges i avsnitt IX kapitel I del III punkt 3 a i i bilaga III till förordning (EG) nr 853/2004. Enligt denna bestämmelse ska kravuppfyllelsen för obehandlad komjölk bedömas med hjälp av ett rullande geometriskt medelvärde under en tvåmånadersperiod (med minst två prov per månad) för det totala antalet bakterier och ett rullande geometriskt medelvärde under en tremånadersperiod (med minst ett prov per månad) för det somatiska celltalet.

PUBLIC

9. Montenegro ska säkerställa att leveranser av obehandlad mjölk som inte uppfyller dessa krav upphör senast den 31 december 2030.

10. Kommissionen får anta detaljerade tillämpningsföreskrifter för att säkerställa att den ovannämnda övergångsordningen fungerar smidigt i enlighet med det förfarande som avses i artikel 58 i förordning (EG) nr 178/2002.

PUBLIC